

Редакція:

20.02.2023

15.09.2021

14.11.2017

24.12.2014

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ЦЕНТРАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ

НАКАЗ

24.12.2014

м. Київ

N 855

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
16 січня 2015 р. за N 44/26489

Про затвердження Положення про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів

Із змінами і доповненнями, внесеними
наказами Центрального управління Служби безпеки України
від 14 листопада 2017 року N 635,
від 13 березня 2020 року N 80,
від 3 серпня 2020 року N 214,
від 15 вересня 2021 року N 321,
від 20 лютого 2023 року N 66

Відповідно до статей 16, 17 Закону України "Про судову експертизу", з метою забезпечення контролю за якістю підготовки та атестації судових експертів Служби безпеки України, а також забезпечення роботи експертно-кваліфікаційної комісії Служби безпеки України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів, що додається.
2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на директора Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Голова Служби

В. Наливайченко

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Центрального управління Служби
безпеки України
24 грудня 2014 року N 855

ПОЛОЖЕННЯ
про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів

I. Загальні положення

Це Положення відповідно до статей 10, 16 та 17 Закону України "Про судову експертизу" визначає:

завдання та порядок діяльності експертно-кваліфікаційної комісії Служби безпеки України (далі - ЕКК);

порядок атестації судових експертів Служби безпеки України (далі - СБУ) для присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта та/або присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта;

(абзац третій розділу I із змінами, внесеними згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

порядок розгляду питань щодо дисциплінарної відповідальності судових експертів.

II. Завдання та порядок діяльності ЕКК

2.1. Організаційне, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення діяльності ЕКК здійснюється Українським науково-дослідним інститутом спеціальної техніки та судових експертиз СБУ (далі - ІСТЕ СБУ).

Перелік експертних підрозділів ІСТЕ СБУ наведений у додатку 1 до цього Положення.

Перелік зон регіонального обслуговування експертними підрозділами ІСТЕ СБУ наведений у додатку 2 до цього Положення.

2.2. Основні завдання ЕКК:

визначення рівня професійної підготовки і кваліфікації судових експертів;

атестація фахівців експертних підрозділів ІСТЕ СБУ з метою присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта та/або присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта;

(абзац третій пункту 2.2 із змінами, внесеними згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 13.03.2020 р. N 80)

розгляд питань щодо дисциплінарної відповідальності судових експертів;

вивчення та узагальнення практики професійної підготовки судових експертів СБУ, рівня знань, навичок, досвіду, набутого у процесі навчання і практичної діяльності, та внесення пропозицій керівництву щодо їх вдосконалення.

2.3. Склад ЕКК формується з постійних і змінних членів.

2.4. Постійний склад ЕКК затверджується наказом Служби безпеки України.

До постійного складу комісії входять голова комісії, заступники голови комісії, члени комісії і секретар комісії.

Головою ЕКК призначається директор ІСТЕ СБУ.

Заступниками голови ЕКК призначаються заступник директора ІСТЕ СБУ (згідно з функціональним розподілом) та начальник Центру судових і спеціальних експертиз ІСТЕ СБУ.

(пункт 2.4 у редакції наказу Центрального управління
Служби безпеки України від 13.03.2020 р. N 80)

2.5. Склад членів комісії формується з керівництва експертних підрозділів, найбільш досвідчених фахівців, які мають кваліфікацію судового експерта та стаж наукової чи практичної роботи за експертною спеціальністю не менше 5 років, фахівців з питань судової експертизи, експертології, криміналістики, кримінально-процесуальних питань та науково-педагогічного складу Національної академії СБУ.

2.6. Змінний склад затверджується головою ЕКК.

До змінного складу ЕКК входять найбільш досвідчені фахівці, які мають кваліфікацію судового експерта та стаж практичної роботи за спеціальністю не менше п'яти років.

(абзац другий пункту 2.6 у редакції наказу Центрального
управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

2.7. За потреби до змінного складу ЕКК можуть залучатися фахівці інших державних спеціалізованих установ, що здійснюють судово-експертну діяльність, фахівці відповідної галузі знань наукових та науково-дослідних установ, навчальних закладів, державних органів, підприємств, установ і організацій (за їх згодою).

(пункт 2.7 у редакції наказу Центрального
управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

2.8. Засідання ЕКК проводить її голова. У разі відсутності голови ЕКК його обов'язки виконує заступник голови ЕКК.

До участі в засіданні ЕКК запрошуються не менше двох фахівців зі стажем не менше 5 років з тієї експертної спеціальності, з якої комісія проводить атестацію з метою присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта або розглядає питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності.

До участі в засіданні ЕКК запрошуються не менше двох фахівців того кваліфікаційного класу (певної експертної спеціальності), з якого комісія проводить атестацію з метою присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта.

(пункт 2.8 доповнено абзацом третім згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

2.9. Організація засідань ЕКК, підготовка матеріалів для розгляду ЕКК, а також ведення діловодства покладаються на секретаря ЕКК. Про час проведення засідання заінтересовані особи повідомляються не пізніше ніж за 7 днів.

2.10. Засідання комісії проводяться за потреби. Строк розгляду подання не повинен перевищувати 30 днів з дня надходження до комісії та може бути продовжений за наявності поважних причин, пов'язаних з їх розглядом, до 45 днів.

2.11. Засідання ЕКК є правомочним, якщо в ньому беруть участь не менше 2/3 її постійного складу та не менше двох фахівців з тієї експертної спеціальності (кваліфікаційного класу), з якої (якого) комісія проводить атестацію щодо присвоєння (підтвердження) кваліфікації

(кваліфікаційного класу) судового експерта або розглядає питання щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності.

(пункт 2.11 у редакції наказу Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

2.12. Особа, яка підлягає атестації, до початку атестації має право заявити відвід члену комісії, якщо вона має сумнів у його об'єктивності.

Питання про заявлений відвід вирішується іншими членами комісії без участі члена, якому заявлено відвід, відкритим голосуванням.

2.13. Рішення комісії приймається простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів ЕКК і оформлюється протоколом, форма якого наведена у додатку 3 до цього Положення.

При розбіжності думок члени комісії, які не згодні з рішенням, записаним у протоколі, підписують протокол із позначкою "З окремою думкою" та оформлюють письмово свої мотивування, які додаються до протоколу.

III. Порядок атестації судових експертів СБУ

3.1. Для присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта фахівці спеціалізованої експертної установи СБУ повинні мати відповідну вищу освіту, освітньо-кваліфікаційний рівень не нижче спеціаліста, пройти підготовку з певної експертної спеціальності, а також теоретичну підготовку у Національній академії СБУ, знати законодавство України про судову експертизу та методичні вимоги і практику їх застосування за відповідною експертною спеціальністю.

3.2. Кваліфікація судового експерта присвоюється згідно з Переліком основних видів судових експертиз та експертних спеціальностей, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям експертних підрозділів СБУ (додаток 4).

3.3. Навчання (стажування) фахівців здійснюється за планами підготовки судових експертів з відповідних експертних спеціальностей, які затверджуються головою ЕКК або його заступником.

3.4. З метою визначення якості підготовки та обсягу засвоєного методичного матеріалу (практичних навичок) після проходження навчання (стажування) з фахівцем проводиться усний екзамен (співбесіда).

3.5. На кожного фахівця спеціалізованої експертної установи СБУ, який підлягає атестації, складаються подання до присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта (додаток 5) та характеристика, що підписуються його безпосереднім керівником, до яких додаються:

реферати з процесуальних та спеціальних питань (у разі присвоєння кваліфікації судового експерта);

проекти (копії) 3 - 5 висновків з експертних спеціальностей відповідних видів експертиз;

рецензії на реферати, проекти (копії) висновків, складені судовими експертами, що не брали участі в навчанні (стажуванні);

фотокартка розміром 35 x 45 мм.

На розгляд комісії для ознайомлення подається копія диплома про відповідну вищу освіту з додатком до нього за освітньо-кваліфікаційним рівнем не нижче спеціаліста.

3.6. Атестація включає вивчення поданих документів та кваліфікаційний іспит, що проводиться у формі співбесіди, під час якої фахівці дають відповіді на питання, поставлені членами комісії.

3.7. Під час атестації комісія відповідно до покладених на неї завдань:

розглядає подані документи та допускає фахівця до кваліфікаційного іспиту;

приймає кваліфікаційний іспит.

Якщо під час вивчення документів буде встановлено, що фахівець не відповідає вимогам статті 10 Закону України "Про судову експертизу", ЕКК відмовляє йому у допуску до кваліфікаційного іспиту.

3.8. За результатами кваліфікаційного іспиту залежно від рівня професійних знань комісія приймає одне з таких рішень:

про присвоєння кваліфікації судового експерта;

про підтвердження раніше присвоєної кваліфікації судового експерта;

про відмову в присвоєнні (підтвердженні) кваліфікації судового експерта.

3.9. Про результати атестації фахівцю повідомляється протягом 10 днів після проведення атестації.

3.10. Фахівці, щодо яких комісією прийнято рішення про відмову в присвоєнні (підтвердженні) кваліфікації судового експерта, можуть повторно пройти атестацію на черговому засіданні комісії.

Фахівці, щодо яких комісією три рази поспіль прийнято рішення про відмову в присвоєнні (підтвердженні) кваліфікації судового експерта, до наступного проходження атестації повинні повторно пройти підготовку з відповідних експертних спеціальностей.

3.11. Відомості щодо фахівців, яким присвоєна (підтверджена) кваліфікація судового експерта, вносяться до державного Реєстру атестованих судових експертів.

3.12. У разі прийняття комісією рішення про присвоєння або підтвердження кваліфікації судового експерта фахівцю видається свідоцтво про присвоєння кваліфікації судового експерта (далі - Свідоцтво), зразок та опис якого наведено у додатку 6 до цього Положення, або робиться відмітка у Свідоцтві про продовження терміну його дії.

Свідоцтво підписується головою комісії та секретарем, засвідчується печаткою спеціалізованої експертної установи СБУ. Свідоцтво реєструється в журналі, ведення якого покладається на секретаря комісії.

Свідоцтво посвідчує право на проведення судових експертиз та експертних досліджень. Використання Свідоцтва для проведення судових експертиз чи експертних досліджень на інших підприємствах, в установах та організаціях або особисто поза межами установи забороняється, крім випадків відрядження фахівця для участі у судовому засіданні чи слідчих діях або проведення експертиз у складі комісії.

3.13. Свідоцтво дійсне протягом 5 років.

Строк дії Свідоцтва продовжується після підтвердження експертом кваліфікації на 5 років.

У разі звільнення фахівця спеціалізованої експертної установи СБУ Свідоцтво вилучається та до державного Реєстру атестованих судових експертів надсилається відповідне подання.

3.14. У разі якщо строк дії Свідоцтва не продовжений протягом 3 місяців без поважних причин, Свідоцтво вважається недійсним, а кваліфікація судового експерта втраченою. У такому випадку фахівець повинен повторно пройти професійну підготовку з відповідної експертної спеціальності.

3.15. Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів судовим експертам СБУ визначено у розділі V цього Положення.

(розділ III доповнено пунктом 3.15 згідно з наказом Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

IV. Порядок розгляду питань щодо дисциплінарної відповідальності судових експертів

4.1. Відповідно до статті 14 Закону України "Про судову експертизу" атестовані судові експерти за порушення вимог законодавства України про судову експертизу можуть бути притягнуті до дисциплінарної відповідальності.

4.2. Підставою для розгляду ЕКК питань щодо дисциплінарної відповідальності судових експертів є подання керівників експертних підрозділів спеціалізованої експертної установи СБУ:

за результатами розгляду скарг на дії судових експертів та/або рецензій, складених на висновки експертів СБУ;

щодо результатів перевірки інформації про порушення судовим експертом вимог законодавства України про судову експертизу та/або методичних вимог під час проведення досліджень.

4.3. До подання додаються:

документи, що містять інформацію про порушення судовим експертом вимог законодавства України про судову експертизу та/або методичних вимог під час проведення досліджень;

документи, що свідчать про виявлені в діяльності судового експерта порушення;

письмове пояснення судового експерта, стосовно якого пропонується розглянути питання щодо дисциплінарної відповідальності.

4.4. Рішення щодо винесення на розгляд відповідної комісії питання щодо дисциплінарної відповідальності судового експерта приймається головою комісії.

4.5. Розгляд питань щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності судових експертів відбувається за участю судового експерта.

У разі неявки судового експерта розгляд питання переноситься на чергове засідання комісії.

У випадку повторної неявки судового експерта комісія може розглянути питання за його відсутності або визнати присутність судового експерта обов'язковою.

4.6. До початку розгляду питання щодо дисциплінарної відповідальності судовий експерт має право заявити відвід члену комісії, якщо він вважає, що член комісії заінтересований в результатах розгляду, чи має сумнів у його об'єктивності з інших причин.

Питання про заявлений відвід вирішується іншими членами комісії без участі члена, якому заявлено відвід, відкритим голосуванням. У разі рівності голосів член комісії вважається відведеним.

4.7. Під час розгляду питання щодо дисциплінарної відповідальності судовий експерт може ознайомлюватися з матеріалами та давати додаткові пояснення.

4.8. Рішення щодо дисциплінарної відповідальності приймається простою більшістю голосів членів комісії і оформлюється протоколом.

При розбіжності думок члени комісії, які не згодні з рішенням, підписують протокол з позначкою "З окремою думкою" та оформлюють письмово свої мотивування, які додаються до протоколу.

4.9. Рішення комісії виноситься за відсутності судового експерта та оголошується йому одразу після прийняття і повідомляється письмово протягом 10 робочих днів.

4.10. До судових експертів можуть бути застосовані такі дисциплінарні стягнення:

попередження;

пониження кваліфікаційного класу судового експерта;

(пункт 4.10 доповнено новим абзацом третім згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321,
у зв'язку з цим абзаци третій - шостий
вважати відповідно абзацами четвертим - сьомим)

призупинення дії Свідоцтва (на певний термін);

позбавлення кваліфікації судового експерта.

При обранні виду дисциплінарного стягнення комісія має врахувати ступінь тяжкості вчиненого проступку, обставини, за яких вчинено проступок, і результати роботи судового експерта за попередні роки.

Позбавлення кваліфікації судового експерта може мати місце внаслідок учинення судовим експертом порушення, що призвело до втрати довіри до нього, чи декількох порушень, які мають систематичний характер, а також визнання його не відповідним займаній посаді або в разі набрання законної сили рішенням суду про визнання особи винною у вчиненні корупційного правопорушення, обвинувального вироку суду чи визнання судом цієї особи недієздатною.

4.11. У разі застосування до судового експерта дисциплінарного стягнення у вигляді призупинення дії Свідоцтва (на певний строк) комісія зобов'язує судового експерта усунути встановлені порушення або пройти навчання (стажування) за відповідною експертною спеціальністю та повторно пройти атестацію. Свідоцтво вилучається до виконання вказаних зобов'язань.

У разі виконання зобов'язань Свідоцтво повертається експертові без продовження терміну дії, на час якого його дію було призупинено.

4.12. У випадку непроходження повторної атестації кваліфікація судового експерта вважається втраченою, а Свідоцтво підлягає анулюванню.

4.13. У разі застосування до судового експерта дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення кваліфікації судового експерта Свідоцтво підлягає анулюванню, про що робиться відмітка в державному Реєстрі атестованих судових експертів.

Вилучене Свідоцтво знищується, про що складається акт за підписами голови і секретаря комісії та робиться відмітка у відповідному журналі.

4.14. Дисциплінарне стягнення щодо судових експертів не може бути накладене пізніше 1 року з дня вчинення проступку.

У разі застосування до судового експерта дисциплінарного стягнення у вигляді пониження кваліфікаційного класу судового експерта питання про підвищення кваліфікаційного класу може бути розглянуто не раніше ніж через шість місяців.

(пункт 4.14 доповнено новим абзацом другим згідно з наказом Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321, у зв'язку з цим абзац другий вважати відповідно абзацом третім)

У разі застосування до судового експерта дисциплінарного стягнення у вигляді позбавлення кваліфікації судового експерта фахівець може пройти навчання та атестацію з метою присвоєння кваліфікації судового експерта через 1 рік.

4.15. Рішення комісії про притягнення до дисциплінарної відповідальності може бути оскаржене Голові СБУ або до суду.

V. Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів судовим експертам СБУ

5.1. Кваліфікаційні класи судових експертів присвоюються судовим експертам експертних підрозділів СБУ, також ці класи присвоюються директору ІСТЕ СБУ, його заступникам, головним науковим співробітникам (наукової установи) ІСТЕ СБУ (далі - ГНС) за наявності у них кваліфікації судового експерта.

5.2. Кваліфікаційні класи судових експертів присвоюються судовим експертам експертних підрозділів СБУ, директору ІСТЕ СБУ, його заступникам, ГНС (далі - судові експерти СБУ) залежно від рівня професійних знань, наукового ступеня, стажу, досвіду роботи.

5.3. Судовим експертам СБУ присвоюється кваліфікаційний клас судового експерта від п'ятого до вищого: п'ятий, четвертий, третій, другий, перший та вищий.

5.4. Судовим експертам СБУ, які вперше отримали кваліфікацію судового експерта, присвоюється найнижчий (п'ятий) кваліфікаційний клас судового експерта.

5.5. Для судових експертів СБУ, які мають певний стаж служби (роботи) у державних спеціалізованих установах, що здійснюють судово-експертну діяльність, атестація з метою присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта проводиться з урахуванням кваліфікаційного класу судового експерта, який вони мали під час служби (роботи) у цих установах.

5.6. Судовим експертам СБУ, які переміщуються на вищу або нижчу посаду, зберігається кваліфікаційний клас судового експерта, присвоєний на попередній посаді.

5.7. Черговий кваліфікаційний клас судового експерта може бути присвоєний судовому експерту СБУ, який успішно відпрацював у раніше присвоєному кваліфікаційному класі не менше ніж два роки.

Питання про присвоєння судовому експерту СБУ чергового кваліфікаційного класу судового експерта розглядається за поданням його безпосереднього керівника.

Строки перебування судових експертів СБУ у присвоєних кваліфікаційних класах судових експертів не обмежуються.

5.8. На кожного судового експерта СБУ, який підлягає атестації, складається подання до присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта (додаток 7), підписане його безпосереднім керівником, яке подається до ЕКК до початку проведення її засідання.

Подання на заступників директора ІСТЕ СБУ, ГНС підписуються директором ІСТЕ СБУ.

Подання на директора ІСТЕ СБУ підписується заступником Голови СБУ згідно з розподілом функціональних обов'язків.

5.9. Подання на судового експерта СБУ має містити оцінку рівня професійних знань, компетентності, виконання посадових обов'язків та інформацію про результати діяльності за період після останнього присвоєння кваліфікаційного класу.

Під час атестації ЕКК розглядає подані матеріали та заслуховує судового експерта СБУ.

5.10. На підставі всебічної оцінки професійного рівня судового експерта СБУ, який атестується, ЕКК приймає одне з таких рішень:

присвоїти судовому експерту СБУ відповідний кваліфікаційний клас судового експерта;

залишити судовому експерту СБУ раніше присвоєний кваліфікаційний клас судового експерта без змін.

5.11. Якщо ЕКК прийнято рішення залишити судовому експерту СБУ раніше присвоєний кваліфікаційний клас судового експерта без змін, повторно питання про присвоєння чергового кваліфікаційного класу може бути розглянуто не раніше ніж через шість місяців.

5.12. Результати атестації оформлюються рішенням ЕКК та заносяться до атестаційного листа (додаток 8).

Про результати атестації судовому експерту СБУ повідомляється протягом 10 днів після проведення атестації.

5.13. Атестаційний лист та подання залучаються до матеріалів особової справи.

5.14. Присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта є підставою для установлення судовому експерту СБУ відповідної надбавки.

Порядок установлення надбавки та її розмір визначаються нормативно-правовими актами СБУ.

(Положення доповнено розділом V згідно з наказом Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

Заступник Голови Служби
безпеки України

В. Ягун

Додаток 1
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 2.1 розділу II)

ПЕРЕЛІК експертних підрозділів ІСТЕ СБУ

N з/п	Експертний підрозділ	Адреса та телефон	Електронна адреса
1	Центр судових і спеціальних експертиз Українського науково-дослідного інституту спеціальної	вул. Миколи Василенка, 3, м. Київ, 03113,	E-mail: icte@ssu.gov.ua

	техніки та судових експертиз Служби безпеки України	тел./факс (044) 408-70-54	
2	Зональний експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Одеській області	вул. Єврейська, 43, м. Одеса, 65045, тел.: (048) 725-33-23	E-mail: usbu_ode@ssu.gov.ua
3	Зональний експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ у Львівській області	вул. Д. Вітовського, 55, м. Львів, 79012. тел./факс (032) 261-61-43	E-mail: usbu_lvi@ssu.gov.ua
4	Зональний експертний відділ Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в ГУ в Донецькій та Луганській областях	вул. Ярослава Мудрого, 56, м. Краматорськ, 84300, тел.: (06264)3-03-33	E-mail: usbu_don@ssu.gov.ua
5	Зональний експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Харківській області	вул. Мироносицька, 2, м. Харків, 61002. тел.: (057) 700-16-61	E-mail: usbu_khr@ssu.gov.ua
6	Зональний експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ у Дніпропетровській області	вул. Святослава Хороброго, 23, м. Дніпро, 49000, тел.: (056) 744-85-19	E-mail: usbu_dnp@ssu.gov.ua
7	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Чернігівській області	вул. Шевченка, 28, м. Чернігів, 14013, тел.: (0462) 67-62-08	E-mail: usbu_chg@ssu.gov.ua
8	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Рівненській області	вул. Віденська, 4, м. Рівне, 33023, тел.: (0362) 22-43-43	E-mail: usbu_riv@ssu.gov.ua
9	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в Волинській області	пр-т Василя Мойсея, 4, м. Луцьк, 43005, тел.: (0332) 24-22-10	E-mail: usbu_vol@ssu.gov.ua
10	Експертний сектор Українського	вул. Довженка, 3, м.	E-mail:

	науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Закарпатській області	Ужгород, 88000, тел.: (0312) 61-31-00	usbuzak@ssu.gov.ua
11	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Івано-Франківській області	вул. Ак. Сахарова, 15, м. Івано-Франківськ, 76018, тел.: (0342) 52-22-95	E-mail: usbu_ivf@ssu.gov.ua
12	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Тернопільській області	проспект Ст. Бандери, 21, м. Тернопіль, 46002, тел.: (0352) 52-45-42	E-mail: usbu_ter@ssu.gov.ua
13	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Чернівецькій області	вул. Т. Шевченка, 1А, м. Чернівці, 58000, тел.: (0372) 52-43-15	E-mail: usbu_chn@ssu.gov.ua
14	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Кіровоградській області	вул. Дворцова, 9, м. Кропивницький, 25006, тел.: (0522) 36-13-06	E-mail: usbu_kvg@ssu.gov.ua
15	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Полтавській області	вул. Соборності, 39, м. Полтава, 36000, тел.: (0532) 60-20-28	E-mail: usbu_pol@ssu.gov.ua
16	Експертний сектор Українського науково-дослідного інституту спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України в УСБУ в Житомирській області	вул. Феценка-Чопівського, 7, м. Житомир, 10008, тел./факс (0412) 37-21-52	E-mail: usbu_zhr@ssu.gov.ua

(додаток 1 у редакції наказу Центрального управління Служби безпеки України від 13.03.2020 р. N 80)

Додаток 2

до Положення про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів (пункт 2.1)

ПЕРЕЛІК

зон регіонального обслуговування експертними підрозділами ІСТЕ СБУ

1. Центр судових і спеціальних експертиз ІСТЕ СБУ

(м. Київ, Київська, Черкаська, Вінницька області).

2. Зональний експертний сектор ІСТЕ СБУ в УСБУ в Одеській області

(Одеська, Миколаївська, Херсонська області).

3. Зональний експертний сектор ІСТЕ СБУ в УСБУ у Львівській області

(Львівська, Хмельницька області).

4. Зональний експертний відділ ІСТЕ СБУ в ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях
(Донецька, Луганська області).

(пункт 4 у редакції наказу Центрального управління
Служби безпеки України від 13.03.2020 р. N 80)

5. Зональний експертний сектор ІСТЕ СБУ в УСБУ в Харківській області

(Харківська, Сумська області).

6. Пункт 6 виключено

(згідно з наказом Центрального управління
Служби безпеки України від 13.03.2020 р. N 80,
у зв'язку з цим пункти 7, 8 вважати відповідно пунктами 6, 7)

6. Зональний експертний сектор ІСТЕ СБУ в УСБУ у Дніпропетровській області

(Дніпропетровська, Запорізька області).

7. Експертні сектори ІСТЕ СБУ в УСБУ у Чернігівській, Рівненській, Волинській, Закарпатській,
Івано-Франківській, Тернопільській, Чернівецькій, Кіровоградській, Полтавській,
Житомирській областях

(зона обслуговування поширюється у відповідних областях).

Додаток 3
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 2.13)

ПРОТОКОЛ N ____
засідання експертно-кваліфікаційної комісії Служби безпеки України

__ __ 20__ р.

м. Київ

Склад комісії у кількості: _____ осіб.
(кількість цифрами)

Експертно-кваліфікаційна комісія Служби безпеки України

за участю у засіданні:

голови комісії _____

заступника голови комісії _____

членів комісії _____

секретаря комісії _____

відповідно до Положення про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України розглянула:

1. Подання начальника _____
(посада, військове звання, прізвище та ініціали)

1) про присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта з правом проведення

_____ (вид судової експертизи)
за спеціальностями _____
(індекси, назви експертних спеціальностей)

_____ (кому)

2) про відмову в присвоєнні (підтвердженні) кваліфікації судового експерта з правом проведення

_____ (вид судової експертизи)
за спеціальностями _____
(індекси, назви експертних спеціальностей)

_____ (кому)

3) щодо дисциплінарної відповідальності _____
(кому)

Посада співробітника _____

2. Проекти висновків експерта складені _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Висновки та рецензії на них додаються.

На засіданні комісії _____ присутній.
(прізвище, ім'я, по батькові)

Після обговорення подання та поданих документів комісія запропонувала
_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

відповісти на поставлені питання згідно із затвердженою програмою.

Перелік питань і оцінка відповідей на них додаються.

Експертно-кваліфікаційна комісія вирішує:

1) присвоїти (підтвердити) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

кваліфікацію судового експерта з правом проведення

_____ за спеціальностями _____

2) відмовити у присвоєнні (підтвердженні) кваліфікації судового експерта

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

3) рішення щодо дисциплінарної відповідальності

Голова комісії	_____	_____
Заступник голови комісії	_____	_____
Члени комісії	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
	_____	_____
Секретар комісії	_____	_____

Додаток 4
до Положення про експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів (пункт 3.2 розділу III)

Перелік основних видів судових експертиз та експертних спеціальностей, за якими присвоюється кваліфікація судового експерта фахівцям експертних підрозділів СБУ

КЛАС ЕКСПЕРТИЗИ			
№ з/п	Види та підвиди судових експертиз	Індекси експертних спеціальностей	Види експертних спеціальностей
I. Криміналістична експертиза			
1	Почеркознавча та лінгвістична	1.1	Дослідження почерку і підписів
		1.3	Авторознавче дослідження писемного мовлення
		1.4	Семантико-текстуальне дослідження писемного та усного мовлення
2	Технічна експертиза документів	2.1	Дослідження реквізитів документів
		2.2	Дослідження матеріалів документів
		2.3	Дослідження друкарських форм та інших

			засобів виготовлення документів
3	Експертиза зброї	3.1	Балістичне дослідження вогнепальної зброї та бойових припасів до неї
		3.2	Балістичне дослідження слідів зброї, слідів пострілу та ситуаційних обставин пострілу
		3.3	Дослідження холодної зброї
		3.4	Дослідження зброї з некінетичним принципом ураження
		3.5	Дослідження гранатометів
		3.6	Дослідження артилерійської та ракетної зброї
4	Трасологічна	4.1	Дослідження слідів людини та слідів тварини
		4.2	Дослідження знарядь, агрегатів, інструментів і залишених ними слідів, ідентифікація цілого за частинами
		4.3	Криміналістичне дослідження транспортних засобів
		4.4	Дослідження ідентифікаційних номерів та рельєфних знаків
		4.6	Дактилоскопічні дослідження
5	Вибухово-технічна	5.1	Дослідження вибухових речовин, продуктів вибуху та пострілу
		5.2	Дослідження вибухових пристроїв, слідів та обставин вибуху
		5.3	Оцінка можливих наслідків застосування вибухових пристроїв
		5.4	Дослідження обставин і механізму техногенних вибухів
		5.5	Оцінка наслідків впливу технічних факторів диверсії (терористичного акту), іншої надзвичайної ситуації
6	Фототехнічна, портретна та голографічних зображень	6.1	Дослідження фотозображень та технічних засобів їх виготовлення
		6.2	Ідентифікація особи за ознаками зовнішності за матеріальними зображеннями
		6.3	Дослідження голографічних захисних зображень та їх елементів
7	Відео-, звукозапису	7.1	Технічне дослідження матеріалів та засобів відео-, звукозапису

		7.4	Дослідження голосу і усного мовлення технічними методами
		7.5	Дослідження голосу і усного мовлення мовознавчими методами
8	Спеціальних технічних засобів (СТЗ) негласного отримання інформації	7.6	Дослідження СТЗ негласного аудіо-, відеоконтролю та спостереження за особою, річчю або місцем
		7.7	Дослідження СТЗ негласного зняття інформації з електронних комунікаційних мереж, отримання інформації про місцезнаходження особи чи її володіння, а також радіообладнання (радіоелектронного засобу)
		7.8	Дослідження СТЗ негласного проникнення на об'єкт шляхом відмикання механічних замикаючих пристроїв, а також обстеження предметів
		7.9	Дослідження СТЗ негласного зняття інформації з електронних інформаційних систем, проникнення на об'єкт шляхом відмикання електронних засобів охорони, а також дослідження програмних засобів негласного отримання інформації
9	Матеріалів, речовин та виробів	8.1	Дослідження лакофарбових матеріалів і покриттів
		8.2	Дослідження полімерних матеріалів, пластмас і виробів з них
		8.3	Дослідження волокнистих матеріалів і виробів з них
		8.4	Дослідження нафтопродуктів і пально-мастильних матеріалів
		8.5	Дослідження скла, кераміки та виробів з них
		8.6	Дослідження наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів
		8.7	Дослідження спиртовмісних сумішей
		8.8	Дослідження ґрунтів
		8.9	Дослідження металів і сплавів та виробів з них
		8.10	Дослідження наявності шкідливих речовин у навколишньому середовищі

		8.10.1	Дослідження наявності пестицидів у навколишньому середовищі
		8.11	Дослідження речовин хімічних виробництв та спеціальних хімічних речовин
		8.12	Дослідження харчових продуктів
		8.13	Дослідження сильнодіючих і отруйних речовин
		8.14	Дослідження спеціальних хімічних речовин
		8.15	Дослідження сильнодіючих і отруйних лікарських засобів
		8.16	Дослідження провідників із ознаками короткого замикання
		8.17	Дослідження причини руйнування виробів з металів та сплавів
10	Біологічна	9.1	Дослідження об'єктів рослинного походження
		9.2	Дослідження об'єктів тваринного походження
		9.3	Імунологічні дослідження
		9.4	Цитологічні дослідження
		9.5	Молекулярно-генетичні дослідження
		9.6	Дослідження волосся
II. Інженерно-технічна експертиза			
11	Інженерно-транспортна	10.1	Дослідження обставин і механізму дорожньо-транспортних пригод
		10.2	Дослідження технічного стану транспортних засобів
		10.3	Дослідження деталей транспортних засобів
		10.4	Транспортно-трасологічні дослідження
12	Безпеки життєдіяльності	10.5	Дослідження причин та наслідків порушення вимог безпеки життєдіяльності та охорони праці
13	Будівельно-технічна	10.6	Дослідження об'єктів нерухомості, будівельних матеріалів, конструкцій та відповідних документів
14	Земельно-технічна	10.7	Розподіл земель та визначення порядку користування земельними ділянками

15	Пожежно-технічна	10.8	Дослідження обставин виникнення і поширення пожеж та дотримання вимог пожежної безпеки
16	Комп'ютерно-технічна	10.9	Дослідження комп'ютерної техніки та програмних продуктів
17	Оціночно-будівельна	10.10	Визначення оціночної вартості будівельних об'єктів та споруд
18	Залізнично-транспортна	10.11	Дослідження обставин та механізму залізнично-транспортної пригоди
		10.12	Дослідження технічного стану рухомого складу залізничного транспорту
		10.13.1	Дослідження інженерного обладнання верхньої будови колії
		10.13.2	Дослідження інженерного обладнання нижньої будови колії
19	Оціночно-земельна	10.14	Оцінка земельних ділянок
20	Гірничотехнічна	10.15	Дослідження причин та наслідків надзвичайних подій у гірничій промисловості та в підземних умовах
21	Дорожньо-технічна	10.16	Дорожньо-технічні дослідження
22	Експертиза електронних комунікацій	10.17	Дослідження електронних комунікацій
		10.17.1	Визначення геолокації електронного пристрою
23	Електротехнічна	10.18	Дослідження технічної експлуатації електроустаткування
24	Інженерно-екологічна	10.19	Дослідження обставин та організаційно-технічних причин і наслідків впливу техногенних джерел на об'єкти довкілля
25	Експертиза з питань землеустрою	10.20	Дослідження з питань землеустрою
26	Електротransпортна експертиза	10.21	Дослідження міського електричного транспорту
27	Експертиза технічного стану ліфтів	10.22	Дослідження технічного стану ліфтів та умов їх безпечної експлуатації
28	Інженерно-механічна	10.23	Дослідження технічного стану та умов експлуатації машин та механізмів
29	Експертиза радіообладнання	10.26	Дослідження радіообладнання (радіоелектронних засобів) прийому, обробки та передачі інформації

	(радіоелектронних засобів)		
30	Водно-транспортна	10.27	Дослідження технічного стану судноплавних засобів та окремих складових, дослідження дій екіпажу, дослідження радіолокаційного обслуговування
31	Авіаційно-транспортна	10.28	Дослідження технічного стану літальних апаратів та окремих складових, дослідження дій авіаційного персоналу, дослідження аеронавігаційного забезпечення польотів
32	Інженерно-технологічна експертиза об'єктів критичної інфраструктури	10.29	Дослідження об'єктів критичної інфраструктури
III. Економічна експертиза			
33	Економічна	11.1	Дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності
		11.2	Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій
		11.3	Дослідження документів фінансово-кредитних операцій
IV. Товарознавча експертиза			
34	Товарознавча	12.1	Визначення вартості машин, обладнання, сировини та споживчих товарів
		12.1.1	Дослідження грального обладнання
35	Транспортно-товарознавча	12.2	Визначення вартості колісних транспортних засобів та розміру збитку, завданого власнику транспортного засобу
		12.3	Оцінка судноплавних засобів
		12.4	Оцінка літальних апаратів
36	Експертиза військового майна	12.5	Оцінка майна і техніки військового призначення та озброєння
V. Експертиза у сфері інтелектуальної власності			
37	Літературних і художніх творів	13.1.1	Дослідження, пов'язані з літературними, художніми творами, та інші
		13.1.2	Дослідження, пов'язані з комп'ютерними програмами і копіюваннями даних (базами даних)
38	Фонограм,	13.2	Дослідження, пов'язані з виконаннями,

	відеограм, програм (передач) організацій мовлення		фонограмами, відеограмами, програмами (передачами) організацій мовлення
39	Винаходів і корисних моделей	13.3	Дослідження, пов'язані із винаходами і корисними моделями
40	Промислових зразків	13.4	Дослідження, пов'язані з промисловими зразками
41	Сортів рослин і порід тварин	13.5.1	Дослідження, пов'язані із сортами рослин
		13.5.2	Дослідження, пов'язані з породами тварин
42	Комерційних (фірмових) найменувань, торговельних марок (знаків для товарів і послуг), географічних зазначень	13.6	Дослідження, пов'язані з комерційними (фірмовими) найменуваннями, торговельними марками (знаками для товарів і послуг), географічними зазначеннями
43	Топографій інтегральних мікросхем	13.7	Дослідження, пов'язані з топографіями інтегральних мікросхем
44	Комерційної таємниці (ноу-хау) і раціоналізаторських пропозицій	13.8	Дослідження, пов'язані з комерційною таємницею (ноу-хау) і раціоналізаторськими пропозиціями
45	Економічна у сфері інтелектуальної власності	13.9	Економічні дослідження у сфері інтелектуальної власності
VI. Психологічна експертиза			
46	Психологічна	14.1	Психологічні дослідження
VII. Мистецтвознавча			
47	Мистецтвознавча	15.1	Мистецтвознавчі дослідження
		15.2	Дослідження у сфері захисту суспільної моралі
VIII. Військова			
48	Військова	16.1	Військові дослідження
IX. Гемологічна експертиза			
49	Гемологічна експертиза	17.1	Дослідження дорогоцінного, напівдорогоцінного та декоративного каміння
X. Ветеринарна			

50	Ветеринарна	18.1	Ветеринарні дослідження
XI. Історико-археологічна			
51	Історико-археологічна	19.1	Історико-археологічні дослідження земельних ділянок

(додаток 4 у редакції наказів Центрального управління
Служби безпеки України від 14.11.2017 р. N 635,
від 13.03.2020 р. N 80,
від 03.08.2020 р. N 214,
від 15.09.2021 р. N 321,
від 20.02.2023 р. N 66)

Додаток 5
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 3.5)

ПОДАННЯ **до присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта**

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові, особистий номер, посада)

Подається до присвоєння (підтвердження) кваліфікації судового експерта

(вид та підвид судової експертизи)

за спеціальностями _____

(індекси, експертні спеціальності)

Освіта: цивільна _____

військова (спеціальна) _____

ПІДСТАВИ ДО ПОДАННЯ

у графі "ПІДСТАВИ ДО ПОДАННЯ" зазначаються такі дані:

- 1) коли співробітник зарахований на експертну посаду;
- 2) коли і де пройшов підготовку;
- 3) коли отримав кваліфікацію судового експерта (за якими видами судових експертиз і експертними спеціальностями);

4) характеризуючі дані на співробітника (вивчення та знання методик, створення нових методик, проведення судових експертиз, володіння спеціальною криміналістичною технікою, володіння комп'ютерною технікою, володіння іноземними мовами, вивчення спеціальної і наукової літератури).

Начальник _____

(посада, військове звання, підпис, ініціали, прізвище)

___ __ 20__ р.

Додаток 6
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 3.12)

ЗРАЗОК ТА ОПИС СВІДОЦТВА СУДОВОГО ЕКСПЕРТА

Зовнішній бік свідоцтва судового експерта

	СВІДОЦТВО СУДОВОГО ЕКСПЕРТА
--	--------------------------------

Внутрішня частина свідоцтва судового експерта

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ СВІДОЦТВО N ____ ФОТО М. П. _____	Рішенням Експертно-кваліфікаційної комісії від ___ __ 20__ року, протокол N _____, присвоєно (підтверджено) кваліфікацію судового експерта з правом проведення _____ за спеціальністю _____ Голова комісії _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище) Секретар _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
Свідоцтво дійсне до ___ __ 20__ року М. П. _____ (підпис) Термін дії свідоцтва продовжено до ___ __ 20__ року М. П. _____ (підпис)	Термін дії свідоцтва продовжено до ___ __ 20__ року М. П. _____ (підпис) Термін дії свідоцтва продовжено до ___ __ 20__ року М. П. _____ (підпис)

Свідоцтво являє собою книжку розміром 90 x 60 мм у твердій суцільно кроєній обкладинці

синього кольору.

Зовнішній бік обкладинки має напис "СВІДОЦТВО СУДОВОГО ЕКСПЕРТА", виконаний шляхом тиснення під золото (розмір літер 5 мм).

На лівому бланку внутрішньої частини свідоцтва по центру розміщено напис чорного кольору "СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ".

З лівого боку бланка у нижньому куті розміщене поле, в яке вклеюється кольорова фотокартка власника посвідчення розміром 35 x 45 мм.

У центрі лівого бланка розміщено напис чорного кольору "СВІДОЦТВО N ____" та розташоване поле з трьох горизонтальних ліній, в яке заносяться: прізвище, ім'я та по батькові власника свідоцтва. Для захисту фотокартки свідоцтва від підробки на її правий нижній кут ставиться печатка, що має зображення гербової печатки спеціалізованої експертної установи СБУ синього кольору.

На правому бланку внутрішньої частини свідоцтва з лівого краю розміщено напис "Рішенням Експертно-кваліфікаційної комісії від ____ ____ 20__ року, протокол N _____, присвоєно (підтверджено) кваліфікацію судового експерта з правом проведення _____ за спеціальністю _____".

У нижньому лівому куті на правому бланку внутрішньої частини свідоцтва міститься напис "Голова комісії" і горизонтальна лінія, під якою міститься напис "_____", під
(підпис) (ініціали, прізвище)

написом "Голова комісії" міститься напис "Секретар" та горизонтальна лінія, під якою міститься напис "_____",
(підпис) (ініціали, прізвище)

На другому аркуші з лівого боку розміщено написи: зверху - "Свідоцтво дійсне до ____ ____ 20__ року", нижче - "М. П." і горизонтальна лінія, під якою міститься напис "_____",
(підпис)

У нижньому лівому куті міститься напис "Термін дії свідоцтва продовжено до ____ ____ 20__ року", нижче - "М. П." і горизонтальна лінія, під якою міститься напис "_____",
(підпис)

З правого боку внутрішнього аркуша наявні два написи, аналогічні вищезазначеному.

Додаток 7
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 5.8 розділу V)

ПОДАННЯ

до присвоєння кваліфікаційного класу судового експерта

(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові, особистий номер, посада)
подається до присвоєння _____ кваліфікаційного класу
(номер/назва кваліфікаційного класу)
судового експерта за спеціальністю _____
(індекс, назва експертної спеціальності)

ПІДСТАВИ ДО ПОДАННЯ

у розділі "ПІДСТАВИ ДО ПОДАННЯ" зазначаються такі дані:

коли співробітник (працівник) зарахований на експертну посаду;

коли і де пройшов підготовку;

коли отримав кваліфікацію судового експерта з правом проведення судової експертизи певного виду за певною експертною спеціальністю;

дані, що характеризують співробітника (оцінка рівня професійних знань, виконання посадових обов'язків, знання методик проведення судових експертиз, кількість проведених судових експертиз (у тому числі складних за характером досліджень), наукова діяльність (у тому числі розробка нових методик), володіння спеціальною криміналістичною технікою, володіння комп'ютерною технікою, володіння іноземними мовами, вивчення спеціальної і наукової літератури, результати діяльності за період після останнього присвоєння кваліфікаційного класу).

(посада, військове звання)

(підпис)

(ім'я, прізвище)

"__" _____ 20__ року

(Положення доповнено додатком 7 згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)

Додаток 8
до Положення про експертно-
кваліфікаційну комісію Служби безпеки
України та атестацію судових експертів
(пункт 5.12 розділу V)

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ N ____

I. Загальні дані

1. Прізвище, ім'я, по батькові _____

2. Дата народження _____

3. Посада, яку займає судовий експерт, і стаж роботи за нею (на момент атестації)

4. Освіта _____

5. Спеціальність за освітою _____

6. Науковий ступінь, учене звання _____

7. Загальний трудовий стаж (вислуга років), у тому числі в експертному підрозділі

II. Результати атестації

За підсумками голосування експертно-кваліфікаційної комісії:

присвоїти _____ клас судового експерта (за ____ проти ____);
залишити _____ клас судового експерта без змін (за ____ проти ____).

Голова експертно-кваліфікаційної комісії

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Секретар комісії

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Дата атестації _____

З результатами атестації
ознайомлений

(підпис судового експерта, який
атестувався)

(Положення доповнено додатком 8 згідно з наказом
Центрального управління Служби безпеки України від 15.09.2021 р. N 321)
